

Posudok k diplomovej práci Bc. A. Liptovej

Manipulace fotografie: Techniky manipulace a jejich rozklíčování

Zámerom predkladanej diplomovej práce je prispieť k riešeniu problému „manipulace ve fotografii, a to zejména žurnalistické.“ (s. 6) Ako autorka uvádza v anotácii, "zvažuje, jak je to na pozadí manipulačních úprav s důvěrou ve fotografii a zda je možné upravené fotografie odhalit a účinně se proti nim bránit." (s. 6) Svojou prácou sa snaží overiť platnosť hypotézy, podľa ktorej platí, že "pravdivost jako objektivní kvalita, už není ve své podstatě možná." (s. 6) Podľa jej názoru v súčasnosti nie je možná "účinná obrana" proti manipulácii.

Kladne hodnotím fakt, že autorka si zvolila tému diplomovej práce, ktorá vhodne spadá do študovaného oboru. Spôsob spracovania tejto témy je však po viacerých stránkach problematický.

Prvý problém práce vidím hneď na prvej strane úvodu, kde autorka uvádza svoju ambíciu nasledovne: "Tato diplomová práce se bude zabývat problematikou manipulace ve fotografii od počátků fotografie až do současného stavu." (s. 8) Na realizáciu takto široko koncipovaného pracovného zámeru - popísať všetky problémy a spôsoby manipulácie fotografie od jej vzniku až do súčasnosti - by bolo treba napísať niekoľko odborných kníh. V rozsahu diplomovej práce sa tak bezbrehá problematika nedá uchopiť a dostatočne preskúmať. Keďže práca nemá jasne vymedzený výskumný problém, zostáva tematicky vágna a nevyhranená. Navyše, i autorkin vlastný prístup k takto neučito formulovanej téme zostáva povrekný, nepresný, až protirečivý. Autorka uvádza, že sa pokúsi "zodpovedět otázku, zdali můžeme i v současné době rozklíčovat a nalézt metody, které nám umožní kritickou analýzu fotografií samotných" (s. 8), nie je však jasné, čo myslí "kritickou analýzou" fotografií. Zatiaľ čo na jednej strane tvrdí, že manipulácia fotografie vznikla hneď so vznikom fotografie (a že je to nevyhnutná súčasť fotografickej praxe), na druhej strane uvádza, že je potrebné sa voči úpravám fotografií "brániť" a odhaľovať ich tak, ako sa odhaľuje lož. Nie je jasné, ako presne autorka chápe vzťah fotografie a kritiky: aké sú ambície a možnosti "kritiky" fotografie? Čo sa vlastne táto kritika snaží "brániť"? Z akého predpokladu daná táto kritická argumetácia vychádza?

Ďalším problémom je pokus o "analýzu" predstavenú v analytickej časti práce. Autorka aplikuje vybrané teoretické poznatky na vybrané fotografie, prípadne pripomína priamo tie príklady, ktoré uvádzajú sami referenční autori (Láb, Lábová atd.). Nie je mi však jasné, čo autorka chápe ako svoju inovatívnu výskumnú otázku, ani to, čo pokladá za odborný prínos svojej práce. Dokonca nie je jasné ani to, či je výber daných príkladov náhodný, alebo či sa vzťahuje k nejakému koncepčnému zámeru. Nie je tu totiž formulovaná žiadna pracovná hypotéza, výskumná vzorka, ani prípadová štúdia, ktorá by predstavila a overila autorkin vlastný pohľad na danú problematiku. Keďže sa tento problém v diplomovej práci uspokojivo nerieši, nie je jasné, čo nové prináša autorkina "analýza" manipulačných techník: Poukazuje autorka na nejaký nový problém manipulácie fotografie nad rámec tých, ktoré už pred ňou popísali iní autori?

Okrem týchto obsahových a metodologických problematických miest je predkladaná diplomová práca poznačená i nedostatkami formálneho charakteru. Vzhľadom k ambicióznosti tematického záberu je zarážajúci skromný rozsah použitej primárnej i sekundárnej odbornej literatúry. Cudzojazyčná odborná literatúra v práci úplne absentuje. Autorka necituje v súlade s normou (v poznámkach uvádza označenie strany "str." namiesto zaužívaného "s.") a nepíše pozorne vlastné mená (napr. Muybbridge namiesto Muybridge - s. 66). Poznámky na s. 62 a na s. 54 majú inú veľkosť písma. Na s. 75 ma prekvapilo, že autorka uvádza sekciu textu s názvom "9.1 Montáž" úplne bez textu - to asi bude omyl z nepozornosti, ktorý neodhalila záverečná redakcia textu.

Diplomovú prácu Bc. Liptovej z dôvodu vyššie uvedených nedostatkov doporučujem prepracovať. Predkladaná práca je formálne i obsahovo nevyhovujúca, po metodologickej stránke nedosahuje kvality potrebné k úspešnej obhajobe. Navrhujem hodnotenie známku "4".

Mgr. Michaela Fišerová, Ph.D.
EKS, FHS UK, Praha

V Prahe, dňa 23. 1. 2016

